

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obyvatelstvo

Věda, která se zabývá studiem obyvatelstva, jeho vývojem a složením, se nazývá **demografie**.

Počet obyvatel a jeho rozmístění

Počet obyvatel Země dosáhl v roce 2014 7,2 miliardy. (viz např.: <http://www.worldometers.info/cz/>)

Povšimněte si, že se od poloviny 20. století počet obyvatel světa rychle zvyšuje:

Světová populace dosáhla počtu:

- 1 miliarda v roce 1804
- 2 miliardy v roce 1927 (o 123 let později)
- 3 miliardy v roce 1960 (o 33 let později)
- 4 miliardy v roce 1974 (o 14 let později)
- 5 miliard v roce 1987 (o 13 let později)
- 6 miliard v roce 1999 (o 12 let později)
- 7 miliard v roce 2013 (o 14 let později)

Světové populace může dosáhnout počtu:

- 8 miliard v roce 2028 (o 15 let později)
- 9 miliard v roce 2054 (o 26 let později)
- 10 miliard v roce 2183 (o 129 let později)

(zdroj: United Nations Population Division, www.un.org/esa/population/)

Růst počtu obyvatel je nerovnoměrný. Nejrychleji se počet obyvatel zvyšuje v Africe, Asii a Latinské Americe, tedy v méně vyspělých oblastech.

Tabulka ukazuje populační vývoj světa v letech 1950 – 2050:

Území	1950		2010		2050	
	abs. (v mil.)	%	abs. (v mil.)	%	abs. (v mil.)	%
Svět	2 529	100,0	6 908	100,0	9 150	100,0
Afrika	227	9,0	1 033	15,0	1 999	21,8
Evropa	547	21,6	733	10,6	691	7,5
Asie	1 403	55,5	4 167	60,3	5 232	57,2
Lat. Amerika	167	6,6	589	8,5	729	8,0
Sev. Amerika	172	6,8	351	5,1	448	4,9
Oceánie (vč. Austrálie)	13	0,5	35	0,5	51	0,6

zdroj: http://www.geohive.com/earth/pop_continent.aspx)

Státy podle počtu obyvatel v roce 2014 (v tisících):

1	Čína	1 355 693
2	Indie	1 236 345
3	USA	318 892
4	Indonésie	253 610
5	Brazílie	202 657
6	Pákistán	196 174
7	Nigérie	177 156
8	Bangladéš	166 281
9	Rusko	142 470
10	Japonsko	127 103

(zdroj: <http://world.bymap.org/Population.html>)

Nejdůležitějším zdrojem informací o počtu a složení obyvatelstva je **sčítání lidu (census)**. Provádí se ve většině vyspělých zemí od poloviny 19. století zhruba každých 10 let. V České republice se poslední sčítání konalo v roce 2011. Sledujte stránky Českého statistického úřadu (<http://www.czso.cz>).

Rozmístění obyvatel na Zemi je nerovnoměrné. Je ovlivňováno podmínkami přírodními (vzdálenost od moře, nadmořská výška, podnebí) a socioekonomickými (výskyt nerostných surovin). Většina obyvatel žije u pobřeží (přes 50% do 200 km) a v nížinách (asi 60%).

Ekumena je oblast trvale osídlená a hospodářsky využívaná, tvoří 43% povrchu souše.

Anekumena je oblast zcela neosídlená, tvoří 20% povrchu souše.

Subekumena je oblast málo osídlená a využívaná pouze sezónně, tvoří 37% povrchu souše.

Největší koncentrace osídlení jsou v JV a V Asii (úrodné nížiny umožňující rozvoj zemědělství, např.: Velká čínská nížina, Indoganžská nížina), v Západní a Střední Evropě (výskyt nerostných surovin umožňujících rozvoj průmyslu, např.: střední Anglie, Porýní a Porúří, Horní Slezsko).

Ukazatelem rozmístění obyvatelstva je **hustota zalidnění**. Obecná hustota je poměr počtu obyvatel k rozloze území, specifická je poměr počtu obyvatel k např. zemědělské, orné či zastavěné půdě.

Použité zdroje:

- BIČÍK, Ivan a Bohumír JANSKÝ. *Příroda a lidé Země: Učebnice zeměpisu pro střední školy*. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti s. r. o., 2001. ISBN 80-86034-45-3.
- BIČÍK, Ivan, Vladimír BAAR, Zdeněk ČERMÁK, Václav FRAJER a Radim PERLÍN. *Hospodářský zeměpis: globální geografické aspekty světového hospodářství*. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti s. r. o., 2003. ISBN 80-86034-52-6.
- KARAS, Petr a Ludvík HANÁK. *Maturitní otázky: zeměpis*. Praha: Fragment, 2008. ISBN 978-80-253-0595-9.
- VALENTA, Václav a Alois MICHÁLEK. *Současný svět: Učebnice zeměpisu pro základní školy a víceletá gymnázia*. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti, s. r. o., 1998. ISBN 80-86034-21-6.
- VYSOUDIL, Miroslav, Miloš FŇUKAL a Irena SMOLOVÁ. *Zeměpis pro každého*. Olomouc: Rubico. ISBN 978-80-7346-099-0.
- United Nations Population Division [online]. [cit. 2011-03-03]. Dostupné z: <http://www.un.org/esa/population/>
- Total Population of the Continents. *GeoHive* [online]. 2000 - 2011 [cit. 2011-03-04]. Dostupné z: http://www.geohive.com/earth/pop_continent.aspx
- Population of the World. *World by Map* [online]. 2008 - 2011 [cit. 2011-03-15]. Dostupné z: <http://world.bymap.org/Population.html>

Odkazy:

Počet obyvatel států, světadílů:

<http://world.bymap.org/index.html>
<http://world.bymap.org/Population.html> státy podle počtu obyvatel

<http://www.prb.org/> populační institut USA
<http://www.prb.org/Datafinder/Topic/List.aspx?category=10>
<http://www.prb.org/Datafinder/Topic/Bar.aspx?sort=v&order=d&variable=84>

<http://www.indexmundi.com/map/>

<http://www.un.org/popin/> stránky OSN

<http://www.geohive.com/earth/>
<http://www.geohive.com/earth/population1.aspx>
http://www.geohive.com/earth/his_history1.aspx
http://www.geohive.com/earth/pop_continent.aspx

Hustota zalidnění:

http://www.geohive.com/earth/pop_density.aspx